

Ibi : Secundo, animadvertendum est.

Ad Num. 16.

98 Quod damnatus, ut in vinculis sit in poenam delicti, non debeat fugere, etiam absque carceris fractione, est magis communis resolutio; sed aliqui doctissimi Juniores distinguunt inter carcerem valde strictum & incommodum, & inter non ita acerbum, ut à primo liceat, non sic à secundo fugere. Et quid si carcer sit perpetuus, vel si ad triremes quis damnetur. Videas Sanch. d. cap. 4. dub. 12. & 18. & Bonacin. ubi nuper. num. 14. Lugo d. disp. 40. n. 52. Gutier. d. cap. 24. n. 17.

99 Utrum carceris perpetui poena possit imponi? Tractant Menoch. de arbitrar. lib. 1. q. 89. Salced. ad Bernar. Diazin. prax. cap. 139. Bobadill. in politic. lib. 3. cap. 13. à num. 7. Fr. Emman. questio. regular. tom. 2. q. 22. art. 4. & pro gravissimis sceleribus posse quem ad carcerem perpetuum condemnari, verius est. Sed & temporalis detentio in vinculis publicis pro poena apud nos sepius stabilitur; l. 5. tit. 4. lib. 8. Recopil. coërcetur poena carceris pro uno mense, qui verba quaedam sacrilega ibi expressa in Deum, vel Beatam Virginem ejus Genetricem protulerit. L. 2. tit. 7. eod. lib. sic plebuntur ludis prohibitis utentes, si in bonis non habeant, unde poenam pecuniariam pendunt. L. 1. tit. 10. eod. lib. filii injuriantes verbaliter parentes, in carcere detineri jubentur; & aliis pluribus legibus eadem poena irrogatur, Bobadill. sup. n. 8.

Verf. Quarto ex principali.

102 Imò & hoc casu vim licet inferre possessori, ex communi Theologorum sententia: videndus Lugo tom. 1. disp. 10. sect. 9. n. 181. cum sequentibus.

103 Ubi respondet ad. l. si quis in tantam, Cunde vi, & similes prohibentes, propria autoritate res suas aliquem occupare, ea nixi præsumptione, quod scilicet semper potest per legitimam iudicis potestatem uniusquisque jus suum consequi; qua præsumptione cessante ubi in contrarium est veritas, non obligat earum constitutionum prohibitio in conscientia; ut regulare est in omnibus legibus, quæ in præsumptione fundantur; Gutier. canonicar. quest. lib. 2. c. 27. num. 11. Thom. Del-bene de immunit. Eccles. tom. 1. cap. 8. dubit. 15. num. 7. D. Covar. in cap. cum esset, num. 16. de testament. latè Menoch. de præsumpt. lib. 1. q. 80. à princip. Molin. de iust. disp. 404. numer. 9. Pat. Vazq. 1. 2. tom. 2. disp. 163. cap. 2. num. 8. Pat. Suar. de legib. lib. 3. cap. 23.

Ad Num. 15.

104 Multi concedunt, posse quem rem propriam, vel sibi in specie debitam, clam capere, etsi judicialiter agere ad illam non sit impeditus: & saltem à culpa lethali capientem excusant, quia non est adeò grave illum juris ordinem pervertere; de quo in l. non est singulis. ff. de reg. jur. Ita Dian. 1. tom. tract. 2. miscellan. resol. 48. Lug. d. tom. 1. disp. 16. sect. 5. num. 91. apud quos Mol. Villalob. & alii, quod forsam admittunt propter expensas, & iudicii dubium eventum l. quod debetur §. 2. ff. de pecul. Suntque, qui ita lites execrantur, ut malint propria re carere, quam litigare, l. 4. §. potest etiam, verf. Non tamen; ff. de alienat. jud.

De tribus sequentibus illationibus agit Lugo d. sect. 5. quæ ab omnibus communiter recipiuntur.

Verf. Quinto, ut & hoc.

105 Adversus D. Covarr. est communis opinio, modo res æstimatione digna sit, docet Lugo ex pluribus d. sect. 9. num. 181. Vim autem inferre non licet debitori ad debitum solvendum, nisi res ipsa creditoris ab illo iniuste detineatur idem d. disp. 16. sect. 6. n. 133.

106

Simulatione uti posse, ac debere Judicem prudentem, aliis etiam exemplis comprobatur Bobad. lib. 2. cap. 5. num. 34. & cap. 21. num. 153. tenent Sanch. d. lib. 6. cap. 3. dub. 35. in princ. Plaza in epitom. delictor. lib. 2. cap. 37. Villadiego cap. 3. num. 225. Farinac. quest. 81. ex num. 276. ubi latè de simulationibus, quibus Judices uti solent, Barbof. in collect. ad cap. afferre, de præsumpt. Sayr. in clau. Reg. lib. 12. cap. 2. num. 5.

Verf. Similiter ex hoc oritur.

107 An ex confessione rei emissa propter impunitatem à Judice promissam possit sequi condemnatio? docent Anton Gom. variar. libr. 3. cap. 12. num. 6. Fachinae controvers. libr. 9. cap. 61. Menoch. de arbitrar. lib. 2. cas. 367. ubi varias refert sententias, Petr. Navarr. de restit. lib. 2. cap. 3. num. 246. Sanch. & Villadiego ubi proximè, Bobad. lib. 3. cap. 13. num. 10. cum sequentibus, & æquius, ac verius est, non posse; nam fides delinquentibus est servanda; Cevall. tom. 1. quest. 292. ubi alii.

108 In illa questione, an Judex, qui, impunitate promissa, suavit reo in Ecclesia existenti, ut ab ea exiret; communiter sequuntur DD. distinctionem D. Covar. in presenti, Ant Gom. sup. num. 7. Sanch. cons. moral. d. lib. 6. cap. 1. dub. 12. & ultra sup. laudatos Authores alii, quos adducit Bobad. d. cap. 13. num. 17. in gloss. lit. l. Thom. Del-bene tom. 2. cap. 16. dub. 24. num. 13. Cevall. sup. qui testatur de praxi, & quid si reus non dolo Judicis, sed alterius, ab Ecclesia recedat? Del-bene sup. num. 14. 15. qui distinguit, an Judex particeps fuerit fraudis, vel non.

AD CAPUT III.

Utrum fructuum ratio habeatur in restitutione in integrum, quæ causâ etatis fit.

SUMMARIUM.

- 1 DD. materiam tractantes referuntur.
- 2 Verbum, restituere, in sententia positum, quando fructus contineat.
- 3 Fructibus petitis cum re, qui Judicis officio debentur, si res restitui jubetur, reus censetur à fructibus absolutus.
- 4 Minori restitutione in integrum concessa, an sit res restituenda cum fructibus.
- 5 Intelligitur cap. ad nostram, de reb. Eccles.
- 6 Fendium est beneficium, quod propter officium conceditur.
- 7 Creditor dominus directus rei sibi in pignus data fructus ex ea perceptos suos facit.
- 8 Impugnatur interpretatio ab aliquibus tradita ad dict. cap. ad nostram.
- 9 Bonam fidem habet, qui scit, rem à se per restitutionem in integrum auferri posse.
- 10 Fructus alii naturales, & industriales alii.
- 11 Communis divisio fructuum.
- 12 Alia fructuum divisio.
- 13 De differentia, ac natura fructuum, remissivè.
- 14 Fructus civiles, propriè fructus non sunt.
- 15 Judicis arbitrio relinquuntur, qui sint fructus naturales, qui industriales.
- 16 In dubio fructus naturales potius censendi sunt, quam industriales.
- 17 Fructus naturales non queruntur bonæ fidei possessori etiam cum titulo.
- 18 Fructus naturales sunt bonæ fidei possessoris, etiam sine titulo, maxime consumptis.
- 19 Fructus omnes indistinctè ante litem contestatam percepti pertinent ad possessorem bonæ fidei.
- 20 Fructus naturales acquiruntur bonæ fidei possessori

- 21 cum titulo, sed eos tenetur restituere, ex quibus locupletior factus est.
- 22 Fructus consumpti videntur extare, ex quibus possessor locupletior effectus est.
- 23 Quando præsumantur fructus consumpti.
- 24 Possessor præsumitur locupletior factus ex fructibus, quos consumpsit.
- 25 Nullus proprium patrimonium jactare creditur.
- 26 Possessor bonæ fidei sine titulo fructus naturales suos non facit.
- 27 Possessor bonæ fidei fructus industriales extantes cogitur restituere.
- 28 Possessor bonæ fidei fructus industriales consumptos non restituit.
- 29 Conventus principaliter propter fructus perceptos independentes à re aliqua, eos restituit omnino, ex quibus locupletior invenitur.
- 30 Conciliantur, l. qui bona 23. & l. bona fidei 48. ff. de acquir. rer. dom. cum. l. qui scit 25. §. fin. ff. de usufr.
- 31 Non videtur quis capere, quod alii tenetur restituere.
- 32 Fructus bona fide possessi per triennium usu capiuntur.
- 33 An qui fructus consumpsit ante triennium à die perceptionis, & post illud convenitur, debeat restituere eos, ex quibus locupletior factus est?
- 34 Ujucapio sine possessione non procedit.
- 35 Subrogatum sapit naturam ejus, in cuius locum subrogatur.
- 36 Si possessor fructus usucapiat, cessat eorum restitutio.
- 37 Res propria à domino usucapi non potest.
- 38 Quod meum est, amplius meum fieri nequit.
- 39 Error juris bonam fidem parit quoad fructuum acquisitionem.
- 40 Errans in jure nec malam, nec bonam fidem censetur habere.
- 41 Errans in jure, quoties jus actui resistit, suos fructus non facit.
- 42 Error non præsumitur.
- 43 Præsumptio cedit veritati.
- 44 Ad fructuum acquisitionem, malam fidem abesse sufficit.
- 45 Distinctio quaedam cum D. Covar. rejicitur, remissivè.
- 46 Juris & facti errore concurrente, bona fides oritur.
- 47 Abbas non exemptus nequit bona monasterii sui alienare absque consensu Episcopi.
- 48 Abbas etiam exemptus ad alienationem rerum exiguarum debet petere licentiam ab Ordinario, ubi talis fuerit consuetudo.
- 49 Ubi recepta est extravagans, Ambitiose, de reb. Eccles. Abbas non valet alienare immobilia, aut mobilia pretiosa, absque assensu Pontificis.
- 50 Quæ solemnitates requirantur in alienatione rerum Ecclesiasticarum? remissivè.
- 51 Alienatio rei Ecclesiastica sine debita solemnitate, est ipso jure nulla.
- 52 Ecclesia ob enormissimam lesionem competit post quadriennium etiam restitutio.
- 53 In restitutione in integrum ex justitia veniunt fructus.
- 54 Pontifex, ubi aliquid ex benignitate indulget, id exprimit, ne jus commune inducatur.
- 55 Additur aliis intellectus ad d. cap. ad nostram.
- 56 Vivente Prelato, qui alienavit, non labitur Ecclesia quadriennium ad petendam restitutionem.
- 57 Quanta debeat esse lesio, ut restitutio in integrum concedatur.
- 58 Relinquuntur Judicis arbitrio.

- 58 Judices fideles esse non debent ad concedendam restitutionem in integrum.
- 59 Restitutio non est concedenda ob minimam lesionem.
- 60 Concedi debet ob grave detrimentum.
- 61 Intelligitur l. scio, ff. de integ. restitut.
- 62 Etiam prudentissimi solent decipi contrabentes in exigua quantitate.
- 63 Minor lesus non restituitur, si prudenter se gessit in actu, contra quem restitui desiderat.
- 64 Non est æquum, ut contractus maximæ quantitatis ob leve damnum minoris rescindatur.
- 65 Ad concedendam Ecclesie restitutionem quanta desideretur lesio.
- 66 Judicis arbitrio relinquuntur.
- 67 Remedio ordinario existente, cessat extraordinarium.
- 68 Minor restitutus ob lesionem in pretio, rem præcisè avocare non valet, & infra num. 93.
- 69 Contrarium qui doceant.
- 70 Judex tunc sequitur opinionem communem, quam maluerit.
- 71 Judici licet amplecti sententiam, quam ipse minus probabilem putat.
- 72 Agens remedio l. 2. C. de rescindend. vendition. fructus non consequitur ante litem contestatam perceptos.
- 73 De minimis non curat Prator.
- 74 Licitum est contrahentibus, se invicem decipere.
- 75 Pro re minima actio furti non datur.
- 76 Fama hominum plurimi haberi debet.
- 77 Fama est vitæ charior.
- 78 Damnatus furti, infamia notatur.
- 79 Ubi de poenis disputatur, benignior pars eligenda est.
- 80 Poena sunt restringenda, non amplianda.
- 81 Intelligitur textus in §. Gallinarum, Inst. de rer. divis.
- 82 Non est idem, furtum committere, & furti actione teneri.
- 83 Dolosus est, qui vel in uno nummo alterum decipit.
- 84 Dolus non in quantitate, sed in facti qualitate consistit.
- 85 Prator præ oculis æquitatem semper debet habere.
- 86 Actio de dolo pro re minima non datur.
- 87 Interpretatur l. vulgaris, ff. de furt.
- 88 Non tam verbis, quam menti Legislatoris standum est.
- 89 Ecclesia enormissimè lesa usque ad triginta annos restituitur.
- 90 Intellectus l. fin. tit. fin. part. 6. in prima parte; remissivè.
- 91 De ejusdem legis interpretatione in secunda parte; remissivè.
- 92 Restitutus, quia lesus fuit in pretio, non avocatur rem præcisè, juxta Communem; vide supra, num. 62.
- 93 Ratio decidendi ad dict. cap. ad nostram, traditur.
- 94 Fructus feudi præsumuntur æquales labori, & obsequio vassalli.
- 95 Vassallo omnis utilitas feudi debetur.
- 96 In datione in feudum locus non est l. 2. C. de rescindend. vendit.
- 97 Non est propriè feudum, quod conceditur pro annua pensione.
- 98 In restitutione ex gratia fructus non veniunt, secus ex justitia.

AD rem hanc consulenti sunt, Gutierrez practica, quest. lib. 4. quest. 69. Sforcia Oddus de restit. in integ. 1. part. quest. 45. artic. B. 4. 2. Pichard.